

Registratiekamer

Aan: JUSTEX

's-Gravenhage, 9 juli 1998

Ons kenmerk 97.V.933.1

Onderwerp Anonimiseren uitspraken

Bij brief van 19 november 1997 heeft het stafbureau vreemdelingenzaken van de arrondissementsrechtbank A. zich gewend tot de Registratiekamer voor advies inzake de door dit stafbureau gehanteerde (voorlopige) richtlijnen anonimisering uitspraken. Naar aanleiding daarvan heeft u zich bij brief van 23 februari 1998, ook tot de Registratiekamer gewend. Dit heeft geleid tot een bijeenkomst op 6 maart 1998 ten kantore van de Registratiekamer waarin vertegenwoordigers van de CRvB, de ABRS, het stafbureau vreemdelingen en Justex tezamen met vertegenwoordigers van de Registratiekamer van gedachte hebben gewisseld over mogelijke richtlijnen voor anonimisering van uitspraken. Daarbij is verkennend gesproken over de in acht te nemen grenzen. Ten behoeve van het uiteindelijke advies is door u toegezegd dat u enkele voorbeelden van geanonimiseerde uitspraken ten behoeve van het advies van de Registratiekamer zal toesturen. Deze heeft de Registratiekamer op 24 maart 1998 ontvangen. De noodzaak tot anonimiseren vloeit voort uit het advies van de Registratiekamer van 11 maart 1997 aan de Raad van State inzake jurisprudentiedatabanken.

In dit advies heeft de Registratiekamer het niet bestreden standpunt ingenomen dat de jurisprudentiedatabanken persoonsregistraties zijn in de zin van de Wet persoonsregistraties (Wpr). Op pagina 8 van voornoemd advies stelt de Registratiekamer het volgende: "Er kan slechts sprake zijn van een geoorloofde doelverstreking van de jurisprudentiedatabanken op Cd-rom wanneer de persoonsgegevens die niet relevant zijn voor de beantwoording van de rechtsvraag, cq. de interpretatie van rechtsregels, zijn verwijderd uit het oogpunt van prevalerende privacyaanspraken. (...) Dit zal in concreto betekenen dat de namen, adressen en woonplaatsen van natuurlijke personen die niet ambts- of beroepshalve bij het proces zijn betrokken (zoals partijen, derdebelanghebbende en getuigen) dienen te worden verwijderd en eventueel te worden vervangen door een letter. Naar het oordeel van de Registratiekamer behoeft evenwel niet tot anonimisering te worden overgaan van alle justitiabelen. Vergelijk in dat verband de rapporten van de Nationale ombudsman. De overheidsorganen waarover wordt geklaagd, worden daarin vermeld. Ook acht de Registratiekamer het niet noodzakelijk dat de feitelijke omstandigheden en objectieve gegevens welke onder omstandigheden herleidbaar kunnen zijn, in alle gevallen worden verwijderd. Of dat noodzakelijk is, hangt af van de concrete omstandigheden van de uitspraak (het geschil, de rechtsvraag etc.). Elementen die een essentieel element vormen van de rechterlijke uitspraak en als zodanig bijdragen aan de jurisprudentievorming, behoeven dan ook niet te worden verwijderd."

De Registratiekamer hecht eraan hier nog eens in het licht van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer de noodzaak te benadrukken van het anonimiseren van uitspraken wanneer deze op cd-rom op ruimere schaal worden verspreid.

Registratiekamer

Ten behoeve van dit advies heeft de Registratiekamer de anonimiseringsrichtlijnen ontvangen van Justex, de Vreemdelingenkamer en de Hoge Raad. De Registratiekamer kan zich in hoofdlijnen vinden in de richtlijnen van de Hoge Raad en de Vreemdelingenkamer. Naar het oordeel van de Registratiekamer zijn de richtlijnen van Justex te marginaal. Van de toegezonden en geanonimiseerde uitspraken komen die van de CRvB het meest tegemoet aan het standpunt van de Registratiekamer. Deze uitspraken kunnen naar het oordeel van de Registratiekamer als voorbeeld gelden voor de andere uitspraken.

In het bovenstaande citaat uit het advies van de Registratiekamer worden reeds enkele richtlijnen geformuleerd. Dat de namen van individuele natuurlijke personen moeten worden vervangen door letters, wordt door niemand betwist. Dat deze gegevens persoonsgegevens zijn, is evident.

Ingevolge artikel 1 Wpr is een persoonsgegeven een gegeven dat herleidbaar is tot een individuele natuurlijke persoon. De term persoonsgegeven heeft een ruime betekenis. Het gaat daarbij niet alleen om gegevens die een persoon identificeren, maar om alle gegevens die met een bepaalde persoon in verband gebracht kunnen worden. Persoonsgegevens zijn - behalve de gebruikelijke personalia - alle gegevens die omtrent een bepaalde, identificeerbare persoon informatie kunnen verschaffen. De beoordeling of een gegeven een persoonsgegeven is, is veelal afhankelijk van de concrete omstandigheden van het geval. Zo kunnen bijvoorbeeld kadastrale gegevens of bedrijfsgegevens in het ene geval wel en in het andere geval niet persoonsgegevens in de zin van de wet zijn.

De Registratiekamer realiseert zich dat de concrete afweging of een gegeven een persoonsgegeven is bij de anonimisering van uitspraken, zich moeilijk in algemene richtlijnen laat vangen.

In elk geval zullen die gegevens die een individuele natuurlijke persoon direct identificeren, zoals naam-, adres- en woonplaatsgegevens, moeten worden bewerkt. Dit geldt evenwel niet met betrekking tot die personen die professioneel bij een rechtszaak betrokken zijn. Daarbij merkt de Registratiekamer op dat ook nummers zoals een sociaal-fiscaalnummer personen direct identificeren. Ten aanzien van rechtspersonen is niet in alle gevallen sprake van persoonsgegevens. Wanneer dit echter wel het geval is (zie het als bijlage bijgevoegd informatieblad "De WPR en bedrijfsinformatie"), dienen deze ook bewerkt te worden.

Wanneer deze direct identificerende gegevens bewerkt zijn, zullen in het algemeen de overige gegevens in een uitspraak niet zonder meer als persoonsgegevens kunnen worden beschouwd. Echter er blijft een schemergebied met betrekking tot de vraag of die overige gegevens ondanks de "onthoofding" alsnog moeten worden aangemerkt als persoonsgegeven en derhalve moeten worden bewerkt. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan kadastrale gegevens dan wel kentekens van auto's (Zie de bundel met uitspraken van de Registratiekamer "Persoonsgegevens beschermd", SDU 1997, over het begrip persoonsgegeven). Afhankelijk van de concrete omstandigheden van het geval en de context waarin zij staan vermeld kunnen zij voldoende identificerend zijn. Daarbij is van belang of degene die de beschikking krijgt over de gegevens bekend is met of beschikt of aanvullende informatie. Concretere handvatten voor de bewerking van die gegevens zijn niet te geven. In zoverre is het anonimiseren van uitspraken maatwerk. Mogelijk kunnen op basis van ervaring te zijner tijd concretere richtlijnen worden opgesteld.

Registratiekamer

Met betrekking tot gevoelige gegevens als bedoeld in artikel 7 van de Wpr acht de Registratiekamer het uitgangspunt van de richtlijnen van de Vreemdelingenkamer dat een uitspraak niet meer van deze gegevens bevat dan strikt noodzakelijk is, juist.

Wellicht ten overvloede wijst de Registratiekamer uitspraken naar vorm en inhoud reeds kunnen worden afgestemd op de noodzaak om deze te anonimiseren.

Een afschrift van deze brief zendt de Registratiekamer naar de Raad van State, de Vreemdelingenkamer en de Minister van Justitie.

Hoogachtend,

Voorzitter Registratiekamer